RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2021/1681

z dne 29. aprila 2021

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja ECSEL za proračunsko leto 2019

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja ECSEL za proračunsko leto 2019,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0108/2021),

A. ker je bilo Skupno podjetje ECSEL (Elektronske komponente in sistemi za evropski vodilni položaj; v nadaljnjem besedilu: skupno podjetje) ustanovljeno 6. maja 2014 v smislu člena 187 Pogodbe o delovanju Evropske unije, da bi v obdobju do 31. decembra 2024 izvajalo skupno tehnološko pobudo „Elektronske komponente in sistemi za evropski vodilni položaj“ (ECSEL);

B. ker je bilo skupno podjetje maja 2014 ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 561/2014 ([1]), ki je začela veljati 27. junija 2014, z namenom, da nadomesti in nasledi skupni podjetji ARTEMIS in ENIAC;

C. ker so člani skupnega podjetja Unija, države članice in – prostovoljno – pridružene države (v nadaljnjem besedilu: sodelujoče države) ter združenja v vlogi zasebnih članov (v nadaljnjem besedilu: zasebni člani), ki zastopajo gospodarske družbe, katerih člani so, in druge organizacije v Uniji, ki delujejo na področju elektronskih komponent in sistemov;

D. ker prispevki iz sredstev Unije za skupno podjetje za celotno obdobje programa Obzorje 2020 znašajo do 1 184 874 000 EUR za upravne stroške in stroške poslovanja (vključno z odobritvami Efte), prispevki sodelujočih držav znašajo vsaj 1 170 000 000 EUR za stroške poslovanja in so sorazmerni s finančnim prispevkom Unije, prispevki zasebnih članov pa znašajo najmanj 1 657 500 000 EUR;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. ugotavlja, da je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu skupnega podjetja za proračunsko leto 2019 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da zaključni račun skupnega podjetja v vseh pomembnih vidikih pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2019 ter njegov poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije; ugotavlja, da so transakcije, povezane z letnimi računovodskimi izkazi, v vseh pomembnih vidikih zakonite in pravilne;

2. ugotavlja, da je skupni razpoložljivi proračun skupnega podjetja (ki vključuje ponovno vnesena neporabljena proračunska sredstva iz prejšnjih let, namenske prihodke in prenose v naslednje proračunsko leto) za finančno leto 2019 vseboval odobritve za prevzem obveznosti v višini 203 966 000 EUR in plačila v višini 232 545 000 EUR; ugotavlja, da je stopnja porabe obveznosti znašala 100 %, stopnja porabe plačil pa 80 %;

3. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je Unija ob koncu leta 2019 prispevala 637 600 000 EUR iz sklada sedmega okvirnega programa za sofinanciranje dejavnosti sedmega okvirnega programa in dodatnih 17 931 000 EUR za sofinanciranje s tem povezanih upravnih stroškov ter da so skupne obveznosti za te dejavnosti, ki jih je junija 2014 prevzelo skupno podjetje, znašale 447 342 072 EUR (ARTEMIS 101 425 148 EUR in ENIAC 345 916 924 EUR); na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je skupno podjetje ob koncu leta 2019 sprostilo obveznosti v višini približno 21 800 000 EUR (ARTEMIS približno 10 700 000 EUR, ENIAC pa 11 100 000 EUR) in plačalo 372 480 443 EUR (ARTEMIS 78 362 170 EUR in ENIAC 294 118 273 EUR);

4. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je bila stopnja izvrševanja razpoložljivih odobritev za plačila skupnega podjetja za leto 2019 v znesku 44 805 000 EUR za sofinanciranje projektov sedmega okvirnega programa znašala 45,3 % in da je bila ta nizka stopnja izvrševanja predvsem posledica zamud nacionalnih organov, pristojnih za financiranje, pri zagotavljanju potrdil o koncu projekta za tekoče dejavnosti v okviru sedmega

([1]) UL L 169, 7.6.2014, str. 152.

okvirnega programa; poleg tega ugotavlja, da je bil program konec leta 2017 zaključen, zato se je zaradi teh zamud povečalo tveganje, da sredstva 7. okvirnega programa, ki so že bila dodeljena skupnemu podjetju, morda ne bodo v celoti porabljena; poziva skupno podjetje, naj v zvezi s tem poroča organu za podelitev razrešnice;

5. opozarja, da mora 30 sodelujočih držav prispevati vsaj 1 170 000 000 EUR za operativne dejavnosti skupnega podjetja za Obzorje 2020 v obdobju, določenem v Uredbi (EU) št. 561/2014, in da so ob koncu leta 2019 sodelujoče države, ki so sodelovale v razpisih za zbiranje predlogov v obdobju 2014–2018, prevzele obveznosti v višini približno 763 530 000 EUR in izvedle plačila v višini približno 341 600 000 EUR (29,2 % skupnih potrebnih prispevkov); na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je razlog za nizko stopnjo prispevkov sodelujočih držav to, da nekatere sodelujoče države svojih stroškov ne priznajo in sporočijo skupnemu podjetju, dokler projekti programa Obzorje 2020, ki jih podpirajo, niso dokončani;

6. ugotavlja, da je skupno podjetje od vsaj 1 657 500 000 EUR prispevkov, ki naj bi jih za dejavnosti skupnega podjetja v obdobju, predvidenem za program v uredbi, prispevali zasebni (panožni) člani, konec leta 2019 ocenilo (poročalo, ne pa potrdilo), da so člani prispevali stvarne prispevke v višini 705 410 000 EUR, medtem ko je denarni prispevek Unije konec leta 2019 znašal 681 483 000 EUR (do 1 184 874 000 EUR, kot je določeno v Uredbi (EU) št. 561/2014), potrjeni stvarni prispevek panoge pa je znašal 102 559 000 EUR); ugotavlja tudi, da so denarni prispevki panožnih članov znašali 14 922 000 EUR; na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da lahko skupno podjetje izračuna dejanski znesek stvarnih prispevkov panožnih članov šele po tem, ko ob koncu programa potrdi prispevke sodelujočih držav, kar pojasnjuje visok znesek sporočenih stvarnih prispevkov iz panoge, ki pa še niso potrjeni; poziva sodelujoče države, naj spoštujejo svoje obveznosti iz člena 4 Uredbe (EU) št. 561/2014 v zvezi s svojimi prispevki in poročanjem o njih;

7. ugotavlja, da se v skupnih podjetjih, ki prejemajo finančne prispevke zasebnih članov, uporabljajo različni postopki; poziva k uskladitvi izračuna stvarnih prispevkov v vseh skupnih podjetjih; predlaga, naj skupni postopek zagotavlja pregledne in učinkovite metode vrednotenja, s katerimi bo mogoče opredeliti dejansko vrednost prispevka; poziva Računsko sodišče, naj omogoči nadzor nad revizijami neodvisnih zunanjih revizorjev; poziva tudi, naj se vzpostavi ustrezen pravni okvir, s katerim bi poskrbeli, da bo zahtevani znesek finančnega prispevka ob izteku programa dosežen; ugotavlja, da bi lahko pravni okvir vključeval zahtevo, da se zasebni prispevek poravna prej ali hkrati z ustreznim prispevkom Unije;

8. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je stopnja izvrševanja razpoložljivega proračuna za projekte programa Obzorje 2020 leta 2019 znašala 100 % za obveznosti in 89 % za plačila ter da so vnaprejšnja plačila za projekte programa Obzorje 2020, izbrane na javnih razpisih v letih 2018 in 2019, predstavljala 67 % vseh plačil za operativne dejavnosti v proračunskem letu; poleg tega na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je skupno podjetje prerazporedilo 19 000 000 EUR neporabljenih sredstev za plačila iz prejšnjih let v operativni proračun za leto 2019, s čimer je začetni proračun za nepovratna sredstva programa Obzorje 2020 povečalo s 163 080 000 EUR na 182 147 000 EUR, in da je skupno podjetje upravičilo prerazporeditev s pričakovanim povečanjem zahtevkov za povračilo stroškov v letu 2019, povezanih z razpisi programa Obzorje 2020 iz let 2014 in 2015, ter da je bilo ob koncu leta 2019 izvršenih 59 % prerazporejenih sredstev v proračunu;

Uspešnost

9. ugotavlja, da skupno podjetje uporablja ključne kazalnike uspešnosti za merjenje operativne uspešnosti in uspešnosti programov ter posebne skupne ključne kazalnike uspešnosti programa Obzorje 2020, hkrati pa s kazalniki spremlja tudi medsektorska vprašanja;

10. poziva skupno podjetje, naj pregleda svojo komunikacijsko strategijo ter poskrbi, da bodo ustrezni deležniki seznanjeni z njegovim poslanstvom, dejavnostmi in dosežki;

11. poziva Komisijo in Računsko sodišče, naj s poglobljeno metodo za spremljanje uspešnosti ocenita dodano vrednost skupnega podjetja, v oceno pa vključita socialni učinek in vpliv na zaposlovanje in učinek za trg; meni, da bi bilo treba rezultate ocene uporabiti za prihodnje financiranje ali prerazporeditev sredstev Unije;

12. opozarja, da je bil skupni finančni vzvod, ki je bil leta 2019 dosežen za program skupnega podjetja (tj. stroški programa Obzorje 2020 brez financiranja Unije deljeni s financiranjem Unije), enak 3; poleg tega ugotavlja, da se z vsakim evrom financiranja iz programa Obzorje 2020 mobilizira tudi 0,93 EUR nacionalnega financiranja ali financiranja iz strukturnih in investicijskih skladov Unije;

13. ugotavlja, da je skupno podjetje leta 2019 objavilo tri razpise za zbiranje predlogov (ukrep na področju raziskav in inovacij, inovacijski ukrep ter usklajevalni in podporni ukrep), na podlagi katerih je bilo izbranih 15 od 40 skupnih projektov: osem ukrepov na področju raziskav in inovacij ter šest inovacijskih ukrepov in en usklajevalni in podporni ukrep; poleg tega ugotavlja, da so bili podpisani sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev za 13 predlogov, izbranih na podlagi razpisov za zbiranje predlogov v letu 2018, in da so vsi projekti začeli svoje dejavnosti izvajati v letu 2019; poleg tega je seznanjen s tremi vodilnimi pobudami – mobilnost.E, industrija4.E in zdravje.E, ki skupnosti skupnega podjetja omogočajo, da še naprej vzpostavlja stike z drugimi skupnostmi (na primer z zagotavljanjem pomoči pri spodbujanju skupne dejavnosti s Skupnim podjetjem IMI v zvezi s projektom Trials@Home, za kar je v delovnem načrtu za leto 2020 odobren posebni razpis); ugotavlja, da so bili doseženi vsi operativni cilji skupnega podjetja za leto 2019;

14. ugotavlja, da je stopnja izvajanja v zvezi z razpisnimi postopki za dejavnosti, dodeljene skupnemu podjetju, v okviru programa Obzorje 2020 ob koncu leta 2019 po podatkih iz poročila Računskega sodišča znašala 71 %;

15. je seznanjen z neodvisno študijo učinka „Študija o učinku ukrepov, ki jih financira Skupno podjetje ECSEL“, objavljeno julija 2020, v kateri je ugotovljeno, da je skupno podjetje že pripomoglo k znatnemu napredku na gospodarski in družbeni ravni, saj je zagotovilo pozitiven okvir za krepitev zaupanja in prevzemanje tveganj ter jasno prispevalo k vzpostavitvi primernih pogojev oziroma okolja za inovacije na ravni projektov in programov; poleg tega ugotavlja, da je bilo v študiji ugotovljeno, da lahko skupno podjetje spodbuja raziskave in razvoj rešitev, ki neposredno koristijo državljanom Unije in obravnavajo družbene izzive;

16. ugotavlja, da je treba vprašanje pravic intelektualne lastnine obravnavati v vseh pogodbah, ki lahko privedejo do predvidenega cilja ali rezultata izvajanja, želi opozoriti, da je namen tega zaščititi pravice posameznih ustvarjalcev, prav tako pa posredovati podrobnosti o tem, kako se bodo te pravice uporabljale v prihodnosti; ugotavlja, da bi morali biti glede na to, da se dejavnost financira tudi z javnimi sredstvi, rezultati pregledni in dostopni javnosti, prav tako pa bi morali po potrebi izpolnjevati posebne zahteve, na primer v zvezi z interoperabilnostjo; poziva Komisijo, naj predlaga pravni okvir za pravice intelektualne lastnine in njihovo izvajanje na trgu, ki bo zajemal morebitne posebne zahteve in razdelitev dobička;

17. je seznanjen z informacijami iz letnega poročila o dejavnostih skupnega podjetja za leto 2019 v zvezi z uravnoteženo zastopanostjo spolov v projektih elektronskih komponent in sistemov za evropski vodilni položaj, iz katerih je razvidno, da so ženske, ki so sodelovale v projektih, ki so se izvajali v letu 2019, in projektih, o katerih se je poročalo v tem letu (in so se izvajali od 2014, 2015 in 2016, 2017 in 2018), skupaj predstavljale 20 % sodelujočih, od tega 13 % v raziskovalnih dejavnostih in 7 % v neraziskovalnih dejavnostih;

18. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se bodo v prihodnjih programih dejavnosti skupnega podjetja spoštovali zahteve in cilji, ki jih pravo Unije določa na področju digitalizacije, ter upoštevale strategije na tem področju, ki sta jih pripravili Komisija in panoga;

Notranje kontrole

19. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je skupno podjetje vzpostavilo zanesljive postopke predhodne kontrole na podlagi finančnih in operativnih pregledov dokumentacije ter da ob koncu leta 2019 skupno podjetje še ni začelo izvajati postopka novega okvira Komisije za notranjo kontrolo na podlagi 17 načel notranje kontrole, ki ga podjetje mora izvajati; na podlagi odgovora skupnega podjetja ugotavlja, da je v letu 2020 z akcijskim načrtom začelo prehod na novi okvir za notranjo kontrolo in da pred potrditvijo s strani vodstva opredeljuje merila za spremljanje notranje kontrole ter da pred zaključkom prehoda na novi okvir za notranjo kontrolo še naprej uporablja in spremlja svoj celovit sklop obstoječih standardov notranje kontrole; skupno podjetje poziva, naj organu za podelitev razrešnice poroča o novostih v zvezi s tem;

20. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je skupno podjetje sprejelo ukrepe za oceno izvajanja naknadnih revizij nacionalnih organov za financiranje in pridobilo pisne izjave teh organov, v katerih izjavljajo, da izvajanje njihovih nacionalnih postopkov daje razumno zagotovilo o zakonitosti in pravilnosti transakcij, a zaradi precejšnjih razlik v metodologijah in postopkih, ki jih uporabljajo nacionalni organi za financiranje, skupno podjetje ne more izračuna enotne zanesljive ponderirane stopnje napake ali stopnje preostale napake za plačila sedmega okvirnega programa; poleg tega na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da so plačila skupnega podjetja v letu 2019 za projekte sedmega okvirnega programa znašala 20 305 796 EUR (v primerjavi z 41 247 048 EUR v letu 2018), kar je 11,2 % (v primerjavi z 22 % leta 2018) skupnih operativnih plačil, ki jih je skupno podjetje izvršilo leta 2019, in da je za ta plačila Računsko sodišče uporabilo stopnjo preostale napake, ki

jo je generalni direktorat Komisije za raziskave in inovacije določil za celoten sedmi okvirni program in je ob koncu leta 2019 znašala 3,52 %;

21. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je za plačila iz programa Obzorje 2020 skupna revizijska služba Komisije odgovorna za naknadne revizije in da je na podlagi rezultatov naknadnih revizij, ki so bili na voljo ob koncu leta 2019, skupno podjetje poročalo o reprezentativni stopnji napake v višini 3 % in stopnji preostale napake v višini 1,48 % za projekte v okviru programa Obzorje 2020 (obračuni in končna plačila); poleg tega ugotavlja, da Komisija v predlogu uredbe o programu Obzorje 2020 navaja, da je pri odhodkih za raziskave v okviru programa Obzorje 2020 tveganje napake na letni osnovi med 2 in 5 % – ob upoštevanju stroškov nadzora, poenostavitve predlaganih ukrepov za zmanjšanje kompleksnosti pravil in tveganja, povezanega s povračilom stroškov raziskovalnega projekta – realističen cilj ter da je končni cilj, da se stopnja preostalih napak ob zaključku programov čim bolj približa 2 % (po tem, ko bo upoštevan finančni vpliv vseh revizij ter popravnih in obnovitvenih ukrepov);

22. ugotavlja, da je Računsko sodišče v okviru kontrol operativnih plačil revidiralo naključno vzorčena plačila iz programa Obzorje 2020, izvršena v letu 2019, na ravni končnih upravičencev, da bi potrdilo stopnje napak iz naknadnih revizij; ugotavlja, da so podrobne revizije Računskega sodišča razkrile sistemske napake v zvezi s prijavljenimi stroški dela, pri čemer sta glavna vira napak napačni izračun urne postavke za lastnika podjetja in uporaba letnih urnih postavk, ki ne temeljijo na zaključenem poslovnem letu; poziva skupno podjetje, naj izboljša svoj sistem za prijavo stroškov za osebje in organu za podelitev razrešnice poroča o novostih v zvezi s tem;

23. ugotavlja, da je skupno podjetje aprila 2018 sprejelo akcijski načrt in da so nekatere dejavnosti že zaključene, pri čemer naj bi se večina dejavnosti izvajala v letu 2019, nekatere pa naj bi presegale področje delovanja skupnega podjetja;

24. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da se je skupno podjetje leta 2019 dogovorilo o časovnem razporedu plačil, da bi uredilo stanje gotovinskih prispevkov za upravne stroške, ki presegajo 1 000 000 EUR in zanje ni bil izdan račun članu iz panoge AENEAS, na kar je Računsko sodišče opozorilo pri reviziji v zvezi z razrešnico za leto 2018, in da je bil članu iz panoge AENEAS izdan prvi nalog za izterjavo v znesku 549 500 EUR, preostali znesek v višini 550 023 EUR pa naj bi bil v skladu z razporedom plačil izterjan v letu 2020;

Notranja revizija

25. ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo v zadnjem četrtletju leta 2019 izvedla nadaljnje ukrepe na podlagi revizijskih priporočil, da bi ocenila napredek pri izvajanju neuresničenih priporočil iz preteklih revizij službe za notranjo revizijo, in da je ugotovila, da so bila vsa priporočila, podana med revizijo sedanjega skupnega centra za izvajanje, uspešno izvedena; ugotavlja, da je bilo v zvezi z revizijo upravljanja uspešnosti dejavnosti skupnega podjetja eno priporočilo (o kazalnikih uspešnosti poslovanja in orodjih za spremljanje) uspešno izvedeno, medtem ko je bilo drugo le delno izvedeno in je ostalo odprto; ugotavlja, da je služba za notranjo revizijo julija 2019 objavila svoj strateški načrt notranje revizije za obdobje 2019–2021, ki temelji na rezultatih poglobljene ocene tveganja, ki jo je služba za notranjo revizijo izvedla novembra 2018; poleg tega ugotavlja, da se je v letu 2019 – v skladu s tem načrtom notranje revizije – začela revizija izvajanja in zaključka sporazuma skupnega podjetja o dodelitvi nepovratnih sredstev za program Obzorje 2020, ki je ocenila ustreznost zasnove ter učinkovitost in uspešnost vzpostavljenih notranjih kontrol, in da ta revizija še poteka;

26. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da mora skupno podjetje izboljšati postopke notranjega komuniciranja, da bi prepoznalo upravičence, ki jim grozi stečaj, in pravočasno poročalo o predhodnem financiranju, za katero obstaja tveganje, da ga ne bo mogoče izterjati, in da bi utegnila biti sredstva predhodnega financiranja, razkrita v letnih računovodskih izkazih, zato precenjena; poziva skupno podjetje, naj organu za podelitev razrešnice poroča o spremembah v zvezi s tem;

Upravljanje človeških virov

27. ugotavlja, da je bilo v skupnem podjetju na dan 31. decembra 2019 zasedenih 30 od 31 delovnih mest, saj eno delovno mesto napotenega nacionalnega strokovnjaka, ki je bilo odobreno, še ni bilo zasedeno; je seznanjen z obsežnim delom, ki ga je skupno podjetje opravilo za pripravo posodobitve izvedbenih pravil kadrovskih predpisov.